

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 10/2026-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duřu a sudcov Ladislava Duditřa a Rastislava Kařřáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Katunský, JUDr. Kuzma a spol., Floriánska 19, Kořice, proti postupu Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 3T/8/2021 takto

rozhodol:

1. Postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 3T/8/2021 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Prešov **prikazuje** v konaní sp. zn. 3T/8/2021 konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadostučinenie **2 000 eur**, ktoré **je** Okresný súd Prešov **povinný** vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Prešov **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 14. novembra 2025 (doplnenou 18. novembra 2025) domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa

čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Okresného riaditeľstva Policajného zboru Košice, odboru kriminálnej polície v konaní vedenom pod ČVS: ORP-301/7-OEK-KE-2013, postupom Krajskej prokuratúry Prešov (ďalej len „krajská prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. Kv 21/19/7700 a postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3T/8/2021 (ďalej aj „napadnuté konanie“). V napadnutom konaní okresnému súdu navrhuje dať príkaz zakázať v pokračovaní porušovania označených práv sťažovateľa. Zároveň sa domáha priznania primeraného finančného zadostučinenia 12 000 eur a náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 10/2026-15 z 13. januára 2026 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v jeho napadnutom konaní. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Policajného zboru pod ČVS: ORP-301/7-OEK-KE-2013 z 27. decembra 2013 bolo sťažovateľovi a ďalším osobám vznesené obvinenie pre zločin skrátene dane a poistného formou pomoci podľa § 21 ods. 1 písm. d) k § 276 ods. 1 a ods. 4 Trestného zákona v súbehu so zločinom daňového podvodu formou pomoci podľa § 21 ods. 1 písm. d) k § 277a ods. 2 písm. b) Trestného zákona. Po skončení prípravného konania bola prokurátorom krajskej prokuratúry 29. januára 2021 na okresnom súde podaná obžaloba proti sťažovateľovi. Od tohto momentu stále trvá napadnuté konanie okresného súdu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ namieta primárne neakceptovateľnosť celkovej dĺžky konania. K napadnutému konaniu namieta neprimeranosť jeho trvania, keď ani 4 roky a 9 mesiacov (v čase doručenia ústavnej sťažnosti) od podania obžaloby nebolo vo veci rozhodnuté. Poukázal na to, že vo veci boli nariadené len 3 pojednávania, pričom vôbec prvé bolo nariadené až na 15. jún 2023. Tiež namietal, že posledné pojednávanie sa uskutočnilo ešte 14. decembra 2023, odkedy okresný súd nevykonal žiadny procesný úkon smerujúci k rozhodnutiu vo veci. Namieta teda primárne jeho nečinnosť.

III.

Vyjadrenie okresného súdu

5. Ústavný súd výzvou z 22. januára 2026 poskytol okresnému súdu možnosť vyjadriť sa k prijatej časti ústavnej sťažnosti. Okresný súd v podaní pod sp. zn. 1SprO/1254/2025 ústavnému súdu doručenom 6. februára 2026 uviedol, že nevyužíva možnosť vyjadriť sa.

IV. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, ako aj s obsahom na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

7. Podstata argumentácie sťažovateľa v súvislosti s namietanými priet'ahmi (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) v napadnutom konaní sa sústreďuje do namietania celkovej doterajšej dĺžky napadnutého konania a nečinnosti okresného súdu v rámci jeho priebehu.

8. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (IV. ÚS 250/2025).

9. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Podľa § 2 ods. 7 Trestného poriadku každý má právo, aby jeho trestná vec bola spravodlivo a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom v jeho prítomnosti tak, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, ak tento zákon neustanovuje inak. Úlohou ústavného súdu bolo posúdiť, či v napadnutom konaní došlo k vzniku priet'ahov, či ich vznik bol spôsobený primárne postupom okresného súdu, alebo na nich mal vplyv aj postup sťažovateľa, či aký vplyv na priebeh napadnutého konania mala povaha veci.

10. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právna a skutková zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že predmet napadnutého konania spočívajúci v podanej obžalobe pre zločin skrátenia dane a poisťného formou pomoci podľa § 21 ods. 1 písm. d) k § 276 ods. 1 a 4 Trestného zákona v súbehu so zločinom daňového podvodu formou pomoci podľa § 21 ods. 1 písm. d) k § 277a ods. 2 písm. b) Trestného zákona je možné do istej miery (aj s poukazom na viacero obžalovaných) označiť za (primárne) skutkovo náročnejší. Zároveň však táto agenda patrí do opakovane sa vyskytujúcej rozhodovacej činnosti súdov. Preto (aj s poukazom na nižšie popísaný postup okresného súdu) ústavný súd nevyhodnotil ani toto kritérium ako okolnosť ospravedlňujúcu vznik priet'ahov.

11. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľa, ústavný súd na základe obsahu predloženého spisového materiálu dospel k záveru, že na ťarchu sťažovateľa v zásade nie je možné pričítať priet'ahy.

12. Tretím hodnotiacim kritériom je postup okresného súdu. K tomu je potrebné v prvom rade uviesť, že napadnuté konanie od podania obžaloby (29. januára 2021) až do súčasnosti stále trvá, a to už viac ako 5 rokov bez vydania meritórneho rozhodnutia.

13. Ústavný súd k priebehu napadnutého konania uvádza, že ako vyplýva z predloženého spisového materiálu, po podaní obžaloby (na sťažovateľa a ďalších 4 obžalovaných) okresný súd 3. februára 2021 túto zasielal na oboznámenie sa obžalovaným (sťažovateľ podal návrh

na zastavenie trestného stíhania z 15. februára 2021). Okresný súd vo veci vykonal 3 hlavné pojednávania (15. júna 2023, 28. septembra 2023 a 14. decembra 2023), pričom posledné pojednávanie bolo odročené na neurčito (na účel pripojenia súvisiacich súdnych spisov). V nasledujúcom období (rok a 5 mesiacov) bol okresný súd až do mája 2025 vo veci nečinným (načo uznesením č. k. 3T/8/2021-7237 z 23. mája 2025 vyslovil, že podaná obžaloba spĺňa zákonné náležitosti). O sťažnosti sťažovateľa (z 10. júna 2025) podanej proti uvedenému uzneseniu rozhodol Krajský súd v Prešove (po jej predložení okresným súdom 29. júla 2025) uznesením č. k. 3To/21/2025-7257 z 23. októbra 2025 tak, že ju zamietol (spisový materiál bol okresnému súdu vrátený 13. novembra 2025). Od vrátenia veci opäť okresný súd nevykonal vo veci žiadne úkony smerujúce k vydaniu rozhodnutia.

14. Na základe uvedeného opisu priebehu napadnutého konania ústavný súd konštatuje, že v napadnutom konaní došlo v dôsledku postupu okresného súdu k zbytočným priet'ahom. Je možné uzavrieť, že okresný súd od decembra 2023 až do súčasnosti v zásade nevykonal žiaden relevantný procesný úkon smerujúci k vydaniu meritórneho rozhodnutia. V jeho popísanom postupe je tak možné jednoznačne identifikovať nečinnosť. Vzhľadom na uvedené tak z ústavnoprávneho hľadiska ústavný súd nemohol akceptovať postup prvoinštančného súdu ako súladný s právom sťažovateľa na konanie bez priet'ahov (a to ani po zohľadnení istej náročnosti veci).

15. Ústavný súd opakovane dáva do pozornosti, že od účastníkov konania obracajúcich sa na všeobecné súdy s dôverou, že bude v ich veci spravodlivo a včas rozhodnuté, nie je možné spravodlivo požadovať, aby „strpeli“ nedostatky na strane všeobecného súdu (resp. štátu) spôsobené zlou organizáciou práce či v dôsledku nedostatočného personálneho obsadenia súdov. V zmysle svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálno-technické podmienky na riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľa. Po zhodnotení všetkých okolností prípadu preto dospel v danej veci k jednoznačnému záveru, že napadnuté konanie trpí priet'ahmi, ktoré idú na vrub postupu okresného súdu, a to v dôsledku jeho nečinnosti. V napadnutom konaní sa nepostupovalo v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia veci.

16. Vzhľadom na uvedené preto ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

17. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, okresnému súdu prikázal,

aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza (bod 2 výroku nálezu).

18. Keďže ústavný súd rozhodol, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez prietáhov (podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) bolo porušené, zaoberal sa aj žiadosťou sťažovateľa o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia. Sťažovateľ požadoval priznanie zadost'učinenia 12 000 eur, čo odôvodňoval primárne poukazom na celkovú dĺžku napadnutého konania.

19. Cieľom finančného zadost'učinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadost'učinenia, pričom pri jeho určení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

20. Pri ustálení sumy finančného zadost'učinenia ústavný súd prihliadal na tieto základné okolnosti. Prvou je zohľadnenie celkovej doterajšej dĺžky napadnutého konania, keď rozhodnutie vo veci samej nebolo vydané ani po uplynutí toho času už viac ako 5 rokov od podania obžaloby. Zároveň bolo zohľadnené, že okresný súd vo veci samej nevykonal v zásade žiaden relevantný úkon už viac ako 2 roky (od decembra 2023). Tiež prihliadal na to, že sťažovateľ sa v zásade nijak nepričinil o vznik prietáhov. Na strane druhej vzal do úvahy istú skutkovú náročnosť veci, preto rozhodol o priznaní finančného zadost'učinenia 2 000 eur (bod 3 výroku nálezu). Ústavný súd v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde nevyhovел tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiadal priznať finančné zadost'učinenie nad ústavným súdom priznanú sumu (bod 5 výroku nálezu).

VI. Trovy konania

21. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 949,17 eur (bod 4 výroku nálezu).

22. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti). Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľa zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, pretože jeho právny zástupca je platiteľom tejto nepriamej dane.

23. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného

sporového poriadku) označeného v záhlaví nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. marca 2026

Libor Duľa
predseda senátu